

Dansk Erhvervs NøgletalsNyt

Fortsat tiltagende inflation

Af: Seniorøkonom Kristian Skriver og cheføkonom Tore Stramer

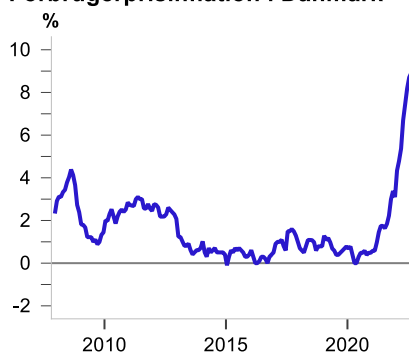
I denne uge har der igen været fokus på prisstigningerne, da Danmarks Statistik offentliggjorte, at forbrugerprisinflationen var 8,9 pct. i august. Det er en vanvittig inflation, der ikke er set højere siden januar 1983. Skruer vi tiden tilbage til august 2021, så lå forbrugerprisinflationen til sammenligning på blot 1,8 pct.

Det er ikke kun forbrugerne, der mærker til de kraftige prisstigninger. Det gør erhvervs-livet også, fordi det er blevet markant dyrere at producere varer herhjemme. Det samlede producentprisindeks for varer steg med 37,6 pct. i august i forhold til samme måned sidste år. Det er den største årlige fremgang, der nogensinde er registreret i producentpriserne herhjemme. Det er simpelthen horrible omkostningsstigninger, der rammer dansk erhvervsliv i øjeblikket.

Vi har også fået inflationstal fra USA, der viste, at forbrugerpriserne steg med 0,1 pct. fra juli til august. Det var en ret begrænset stigning, fordi lavere benzinpriser lagde en dæmper på prisstigningerne, men når vi går et spadestik dybere og kigger på kerneinflationen, så var bekymringerne store. Kerneinflationen steg med hele 0,6 pct. på månedsbasis, hvilket var markant højere end ventet. Det understreger, at der fortsat er et meget højt underliggende prispres, som langt fra er under kontrol. Det er på trods af, at den amerikanske centralbank meget aggressivt har hævet renterne med henblik på at dæmpe inflationen. Den fortsat høje inflation gør, at den amerikanske centralbank vil fortsætte de store rentestigninger på rentemødet i næste uge. Spørgsmålet er, hvor stor rentestigningen bliver. Vil det blive en stigning på 0,75 pct.-point som de seneste to møder, eller vil en rentestigning på 1 pct.-point være på bordet? Vi hælder til en rentestigning på 0,75 pct.-point. Den overraskende høje inflation i USA sendte de tirsdag de amerikanske aktier i kraftigt minus.

Nøgletal	Side
Inflationen i Danmark var 8,9 pct. i august	2
Producentprisinflationen sætter ny rekord - flere konkurser og produktionspause i vente	3
Høj kerneinflation vil udløse stor amerikansk renteforhøjelse i næste uge	4
1.005.000 har skiftet job over det seneste år	5

Forbrugerprisinflation i Danmark

Kilde: Statistics Denmark, Macrobond, Dansk I

Inflationen i Danmark var 8,9 pct. i august

Offentliggjorte tal fra Danmarks Statistik mandag viser, at forbrugerprisinflationen tiltog fra 8,7 pct. i juli til 8,9 pct. i august. Det er en vanvittig inflation, der ikke er set højere siden januar 1983.

Vi er desværre vidne til en ekstrem høj inflation i øjeblikket, der hører til de absolutte sjældenheder i nyere økonomisk historie. Skruer vi tiden tilbage til august 2021, så lå forbrugerprisinflationen til sammenligning på blot 1,8 pct. Forbrugerprisinflationen er simpelthen banket i vejret i et tempo, vi ellers kun tidligere har set i forbindelse med verdenskrigene, Korea-krigen i 1950 og under oliekriserne i 1970'erne.

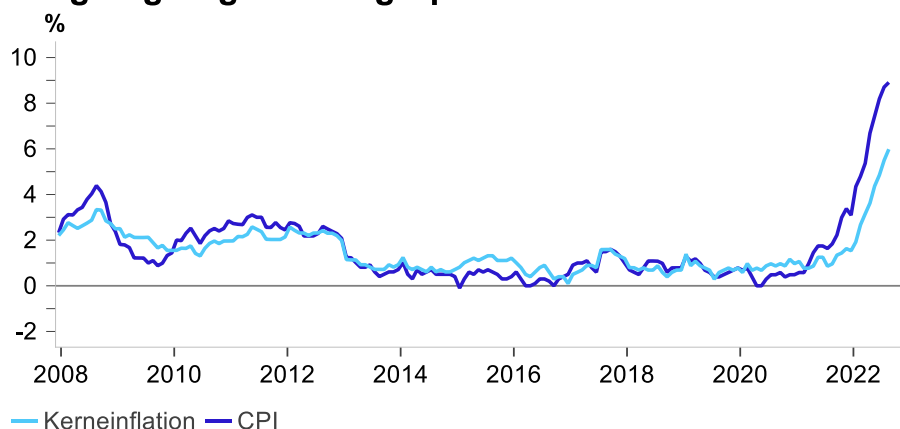
Det er primært store prisstigninger inden for varer, der har løftet inflationen i vejret. Varer er i gennemsnit steget med svimlende 13,4 pct. over det seneste år, hvilket er den højeste prisstigningstakt siden september 1981. Det er her særligt voldsomme prisstigninger på el, fødevarer, brændstof og gas, der har gjort sig gældende.

Forbrugerprisindekset eksklusiv energi og ikke-forarbejdede fødevarer (kerneinflationen) tiltog dog også fra 5,5 pct. i juli til 6,0 pct. Det er en meget betydelig stigning, der vidner om, at prispresset i dansk økonomi er både bredt og tiltagende. Der er tale om den højeste kerneinflation siden februar 1988. Det er ganske enkelt vildt.

Inflationen topper først omkring årsskiftet

Ser vi fremad, så er det vores forventning, at inflationen først vil toppe hen imod slutningen af året i et niveau omkring 10 pct. for herefter at aftage langsomt igennem 2023. Hastigheden hvormed inflationen vil aftage er dog usikker og vil blandt andet afhænge af udviklingen i energi- og råvarepriserne.

Årlig stigning i forbrugerpriserne i Danmark

Kilde: Statistics Denmark, Macrobond, Dansk Erhverv

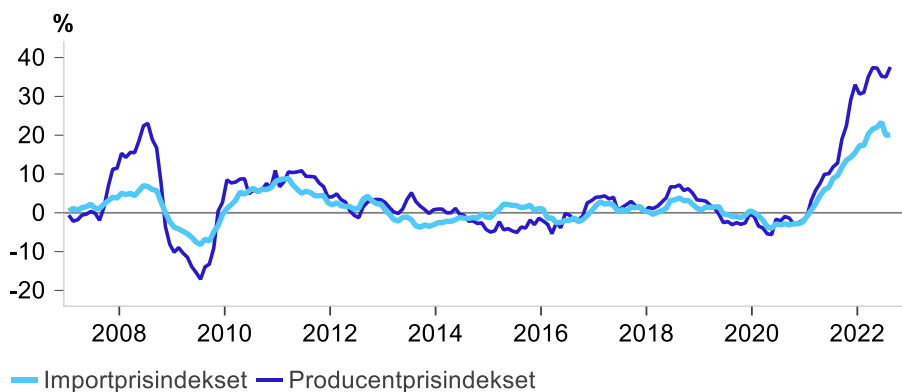
Producentprisinflationen sætter ny rekord - flere konkurser og produktionspause i vente

Offentliggjorte tal fra Danmarks Statistik torsdag viser, at det samlede producentprisindeks for varer i Danmark steg med 37,6 pct. i august i forhold til samme måned sidste år. Det er den største årlige fremgang, der nogensinde er registreret i producentpriserne herhjemme. Det er simpelthen horrible omkostningsstigninger, der rammer dansk erhvervsliv i øjeblikket.

De massive stigninger i virksomhedernes omkostninger betyder desværre, at vi går en meget hård vinter i møde, hvor vi vil se et stigende antal konkurser og flere aflyste produktionsplaner. De stigende omkostninger, til særlig energi, betyder, at den mere energiintensive produktion nu i flere tilfælde ikke længere er rentabel. Dertil vil flere virksomheder desværre kunne få problemer med at betale deres omkostninger til særlig energi.

Det er derfor også vigtigt, at de nye annoncerede likviditets-lån fra staten kommer hurtigt og effektivt ud til de dele af dansk erhvervsliv, der i øjeblikket er nødlidende som følge af de ekstremt høje energipriser. Selvom energipriserne er aftaget i løbet af september, så ser udsigterne for vinteren desværre ikke gode ud. Der er risiko for en ny runde betydelige prisstigninger, der vil ramme både erhvervslivet og de danske husholdninger hårdt. Dertil kan decideret energirationering og midlertidig nedlukning af energiforsyningen ikke udelukkes.

Årlig stigning i producent- og importprisindeks for varer

Kilde: Statistics Denmark, Macrobond, Dansk Erhverv

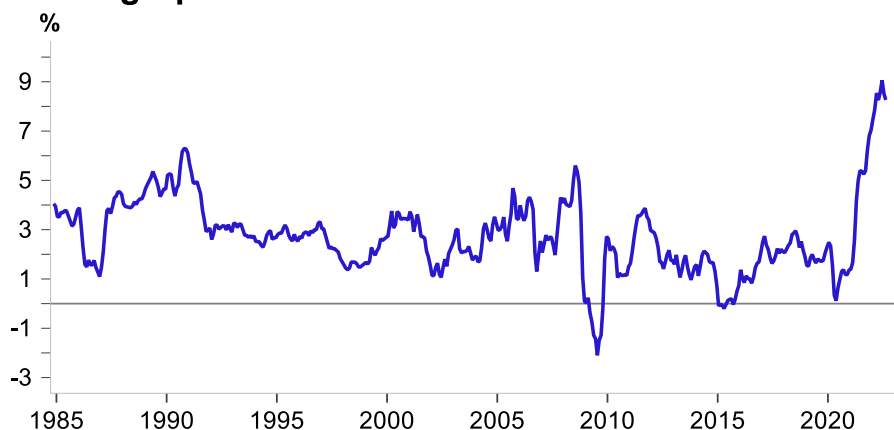
Høj kerneinflation vil udløse stor amerikansk renteforhøjelse i næste uge

Offentliggjorte tal fra USA tirsdag viser, at forbrugerpriserne steg med 0,1 pct. i august, svarende til en stigning på 8,3 pct. sammenlignet med august 2021. Det er helt som ventet og skyldes primært et betydeligt fald i benzinpriserne på hele 10,6 pct. i august.

Dagens svage stigning i forbrugerprisinflationen letter dog på ingen måde presset på den amerikanske centralbank. Ser man i stedet på kerneinflationen, der er rensset for prisudviklingen på energi- og fødevarer, så var der her en stigning på hele 0,6 pct. i august, hvilket bringer den årlige stigningstakt op på 6,3 pct. Det er en fremgang, der er noget større end forventet, og som viser, at prispresset i den amerikanske økonomi er både højt og tiltagende.

Den tydelige stigning i kerneinflationen betyder, at der nu er udsigt til yderligere en rentestigning på 0,75 procentpoint på næste uges pengepolitiske møde i den amerikanske centralbank. Det vil i så fald være den tredje gang i træk, at den amerikanske centralbank hæver renten med hele 0,75 procentpoint. Det er nærmest uhørt og viser med al tydelighed, at den amerikanske centralbank i øjeblikket kæmper med at få den ekstremt høje inflation under kontrol.

Forbrugerprisinflation i USA

Kilde: BLS, Macrobond, Dansk Erhverv

1.005.000 har skiftet job over det seneste år

Offentliggjorte tal fra Jobindsats tirsdag viser, at godt 83.000 personer startede i et nyt job i maj. Det er praktisk talt det højeste niveau, der er registreret i maj-måned i statistikens levetid siden januar 2009. Vi har da også været vidne til en mindre eksplosion i danskernes jobomsætning siden foråret 2021. Status er nu, at 1.005.000 personer har skiftet job over de seneste 12 måneder. Vi har aldrig tidligere set et så stort antal jobskifte over ét år i statistikens levetid.

Det store antal jobskifte viser med al tydelighed, at aktiviteten på arbejdsmarkedet har været sprudlende over det seneste år. Mange nye jobs er blevet skabt, men mange har også valgt at skifte fra ét eksisterende job til et andet. Det afspejler, at jobfesten har givet nye jobmuligheder til rigtig mange danskere. Dertil spiller det også en rolle, at perioden med corona har ført til et markant skifte i danskernes forbrugsvaner. Det har åbnet nye jobmuligheder, men også ført til afskedigelse og færre jobs andre steder i økonomien. Som eksempel har nethandel og varekøb generelt vundet terræn i forhold til køb af serviceydelser og oplevelser.

Stor jobomsætning kan udløse pris- og lønspiral

Den store jobomsætning kommer dog ikke uden udfordringer. Først og fremmest viser den rekordhøje jobomsætning, at der er en enorm konkurrence om den ledige arbejdskraft blandt både private virksomheder og det offentlige i øjeblikket. Dertil viser undersøgelser fra Nationalbanken, at en kraftig stigning i jobomsætningen er en udløsende faktor, der kan presse økonomien ud i en pris- og lønspiral.

Det er derfor heller ikke holdbart i længden med en så høj jobomsætning blandt danskerne. Dansk økonomi kører i øjeblikket på pumperne, og kombinationen af en meget høj inflation og en massiv stigning i jobomsætningen er en cocktail, der vil kunne lede dansk økonomi ind i en overophedning.

Tager man luppen frem, så er der dog tegn på, at presset på arbejdsmarkedet er ved at tage en smule af. Antallet af jobskifte stiger ikke længere med samme hæsblæsende hastighed som tidligere, og antallet af nye jobopslag er samtidig faldet hen over sensommeren. Men der er tale om foreløbigt beskedne fald fra et ekstremt høje niveau. Det er derfor også fortsat vores klare anbefaling, at regeringen bør føre en stram finanspolitik og fortsat have fokus på at øge arbejdsudbuddet.

Kontakt

Henvendelser angående Dansk Erhvervs NøgletalsNyt kan ske til cheføkonom Tore Stramer på tstr@danskerhverv.dk og tlf. 3374 6107 eller seniorøkonom Kristian Skriver på kso@danskerhverv.dk og tlf. 3374 6033.